

Seat No. : _____

M.Ed. Sem.-I

Dec. 2016

MED0C-101

Fundamental Concepts of Educational Research

Time : 3 Hours

[Max. Marks : 70]

સૂચના (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(૨) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક તેના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ - ૧

- 1 નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો. 20
1. શૈક્ષણિક સંશોધનના વિશિષ્ટ લક્ષણો જણાવો અને શૈક્ષણિક સંશોધનને અવરોધતા પરિબલોની ચર્ચા કરો.
 2. ક્રિયાત્મક સંશોધનની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. ક્રિયાત્મક સંશોધન અને મૂળભૂત સંશોધન વચ્ચેનો તફાવત સોદાહરણ સ્પષ્ટ કરો.
 3. “ગોધરા શહેરની માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓમાં કમ્પ્યુટર શિક્ષણની જાગૃતતા અંગેનો અભ્યાસ” આ વિષય માટેના સંશોધન પ્રસ્તાવ નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખીને ચર્ચો.
(૧) હેતુઓ (૨) નમૂનો (૩) સંશોધન પદ્ધતિ
- 2 (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો. 10
1. શૈક્ષણિક સંશોધનમાં સંબંધિત સાહિત્યની સમીક્ષાની શી અગત્ય છે ?
 2. શિક્ષકોને સંશોધનનો અનુભવ જરૂરી છે ? શા માટે ?
 3. “સંશોધન અહેવાલ લેખન કૌશલ્ય માંગી લે છે.” સંશોધન અહેવાલ લખવામાં થતી ભૂલોના સંદર્ભમાં વિધાનની ચર્ચા કરો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (બધા જ ફરજિયાત છે.)

05

1. ચલના પ્રકારોના નામ આપો.
2. શૈક્ષણિક સંશોધનની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો.
3. વ્યવહારિક સંશોધન એટલે શું ?
4. શૈક્ષણિક સંશોધનની કોઈપણ બે આચારસંહિતા જણાવો.
5. સંશોધનની કોઈપણ બે પદ્ધતિઓના નામ આપો.

વિભાગ - ૨

3 નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો.

20

1. સંશોધન સમસ્યા પસંદગીનું મહત્વ જણાવી, સારી સંશોધન સમસ્યાનાં લક્ષણો જણાવો.
2. નમૂના પસંદગીની પ્રયુક્તિઓ જણાવો. સંભાવનાયુક્ત નમૂના પસંદગીના પ્રકારોની સોદાહરણ ચર્ચા કરો.
3. સંશોધન સમસ્યાના સ્ત્રોતો જણાવી, તેની વિગતે ચર્ચા કરો.

4 (અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં ઉત્તર લખો.

10

1. નમૂના પસંદગીમાં અવારનવાર થતી ભૂલોની ચર્ચા કરો.
2. યાદચ્છિક નમૂના પસંદગીના ફાયદા જણાવો.
3. સમસ્યાનું સીમાંકન એટલે શું ? તે ઉદાહરણ સાથે સમજાવો.

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (બધા જ ફરજિયાત છે.)

05

1. વ્યાપવિશ્વ એટલે શું ?
2. સહેતુક નમૂના પસંદગીનો અર્થ જણાવો.
3. ઉત્કલ્પનાના પ્રકારો જણાવો.
4. સંશોધન સમસ્યા પસંદ કરવાના બે માપદંડ જણાવો.
5. ઉત્કલ્પનાનો અર્થ જણાવો.